

Звіт про громадське обговорення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій у вищій освіті»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення

Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проекту акта, що виносилися на обговорення

Проєктом акта запропоновано деталізувати поняття індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти, передбачивши для цього вибір здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, видів, форм і темпу здобуття освіти, освітніх компонентів і рівня їх складності, розширити практику міждисциплінарних освітніх програм (за галуззю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей однієї або декількох галузей знань) на всі рівні вищої освіти, врегулювати питання освітньої кваліфікації, академічних та професійних прав випускників таких програм, та вдосконалити структуру стандартів вищої освіти.

З метою гармонізації структури української вищої освіти з Європейським освітнім простором передбачено приведення переліку галузей знань у відповідність до Міжнародної стандартної класифікації освіти (з додаванням окремої галузі «Безпека і оборона», що відповідає актуальним потребам країни).

Також у проєкті акта запропоновано конструктивний алгоритм практичного запровадження в Україні коротких освітніх програм та часткових освітніх кваліфікацій, які зможуть стати важливими інструментами формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти, врегульовано основні питання присвоєння основних та додаткових професійних кваліфікацій у системі вищої освіти.

Громадське обговорення проходилося у формі електронних консультацій з 22.12.2022 по 10.01.2023. Проєкт акта було розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-zakonu-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-zakoniv-ukrayini-shodo-rozvitku-individualnih-osvitnih-trayektorij-u-vishij-osviti>). Зауваження та пропозиції до проєкту акта приймалися на електронну адресу: onoshko@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні

В обговоренні взяли участь: Київський університет імені Бориса Грінченка, Харківський національний університет імені О.М. Бекетова, Андрій Охримовський (Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»), Володимир Бахрушин (Національний університет «Запорізька політехніка»), Володимир Зелений (Відокремлений структурний підрозділ «Верхньодніпровський фаховий коледж Дніпровського державного аграрно-економічного університету») та Вадим Захарченко (Національний університет «Одеська морська академія»).

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення

Під час громадського обговорення надійшло 18 пропозицій до проєкту акта з яких 10 враховано (враховано редакційно), 8 не враховано.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до звіту про громадське обговорення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій у вищій освіті»

Закон України «Про вищу освіту»		
Зміст проєкту акта	Пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення проєкту акта	Інформація щодо врахування зауважень
<p>Стаття 1 Основні терміни та їх визначення</p> <p>1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>...</p> <p>14) кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.</p> <p>Звичайне навчальне навантаження одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти становить 60 кредитів ЄКТС;</p>	<p>Київський університет імені Бориса Грінченка:</p> <p>Варто уточнити рівень вищої освіти, для якого визначено обсяг звичайного навчального навантаження одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти, оскільки на третьому (освітньо-науковому) рівні відповідно до п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами), навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів ЄКТС), а за п. 8 нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки.</p> <p>Враховуючи зазначене, пропонується викласти останнє речення у такій редакції:</p> <p>«Звичайне навчальне навантаження одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти</p>	<p>Враховано редакційно шляхом викладення останнього речення в такій редакції:</p> <p>«Звичайне навчальне навантаження одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти становить 60 кредитів ЄКТС для початкового рівня (короткого циклу), першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.»</p>

	становить 60 кредитів ЄКТС для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.»	
Стаття 7¹. Часткові освітні кваліфікації у вищій освіті	<p>Андрій Охрімовський: Доповнити проєкт акта пунктом 4: «4. Інформація про видані свідоцтва про присудження часткової освітньої кваліфікації вноситься закладами вищої освіти, крім вищих військових навчальних закладів, до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.»</p> <p>Наявність такого пункту та його реалізація в ЄДЕБО дозволить мінімізувати шахрайство при визнанні часткових кваліфікацій.</p>	Враховано редакційно. Статтю доповнено пунктом 4.
1. Часткова освітня кваліфікація вищої освіти - це визнана закладом вищої освіти (науковою установою) та засвідчена відповідним документом сукупність набутих особою компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій з числа визначених стандартом вищої освіти або освітньою програмою певного рівня вищої освіти.		
2. Заклад вищої освіти (наукова установа) може видавати свідоцтво про присудження часткової освітньої кваліфікації, яке не є документом про вищу освіту. У свідоцтві про присудження часткової освітньої кваліфікації обов'язково зазначаються назва закладу вищої освіти (наукової установи), що видав цей документ		

<p>(у разі присудження часткової освітньої кваліфікації у відокремленому підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) - також назва такого підрозділу), назва освітньої програми, рівень вищої освіти, а також часткова освітня кваліфікація, що складається з її назви, інформації про набуту компетентність (набуті компетентності), результати навчання особи, освітні компоненти, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.</p>		
<p>3. Свідоцтво про присудження часткової освітньої кваліфікації може використовуватись при присвоєнні/підтвердженні повної або часткової професійної кваліфікації, оцінці діяльності (атестації) працівників, поновленні на навчання, академічній мобільності тощо.</p>		
		<p>«4. Інформація про видані свідоцтва про присудження часткової освітньої кваліфікації вноситься закладами вищої освіти, крім вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із спеціальними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.»</p>
<p>Стаття 9. Ліцензійні умови, галузі знань та спеціальності ... 3. Перелік галузей знань та спеціальностей</p>	<p>Андрій Охримовський: Назва галузі не може бути частиною основного тіла Закону України «Про вищу освіту» і має входити лише до перехідних</p>	<p>Враховано редакційно. Пункт третій доповнено реченням: «Галузі знань відповідають широким галузям освіти Міжнародної стандартної</p>

<p>розробляється на основі Міжнародної стандартної класифікації освіти і затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Галузі знань відповідають широким галузям освіти Міжнародної стандартної класифікації освіти, «Безпека та оборона» є окремою галуззю знань.</p>	<p>положень Закону. В цьому випадку пропоную в законі, що обговорюється, видалити згаданий текст із основного тіла додати підпункт 16) до пункту 1 і викласти в такій редакції: 16) пункт 5 розділу XV Прикінцеві та перехідні положення доповнити таким підпунктом: «13) «Безпека та оборона» є окремою галуззю знань.» або взагалі до перехідних положень Закону що обговорюється.</p>	<p>класифікації освіти.». Додано підпункт 16) до пункту 1 і викладено в такій редакції: 16) пункт 5 розділу XV Прикінцеві та перехідні положення доповнено таким підпунктом: «13) «Безпека та оборона» є окремою галуззю знань.»</p>
<p>Стаття 9¹. Освітні програми 1. Освітня програма повинна містити: назву освітньої програми, рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність або міждисциплінарну предметну область (за наявності), спеціалізацію (за наявності); тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова, освітньо-творча) та її спрямування (академічна, прикладна), вид узгодженої спільної освітньої програми (міжнародна, національна) (за наявності), тип диплому (подвійний, спільний) (за наявності), назва закладу вищої освіти – партнера за узгодженою спільною освітньою програмою (за наявності); мову (мови) викладання, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, форми здобуття освіти за цією освітньою програмою та звичайні строки здобуття освіти за кожною з них; вимоги до рівня освіти</p>	<p>Київський університет імені Бориса Грінченка: Пропозиція: виключити слова «та її спрямування (академічна, прикладна). Так як тип освітньої програми вказує на її спрямування, або ж надати визначення запропонованих академічного та прикладного спрямувань.</p> <p>Андрій Охримовський: Слово «спрямування» вже є в Законі України «Про вищу освіту» і використовується в частині 5 статті 5 в зовсім іншому контексті ніж пропонується в змінах. В пропозиціях академічна програма за своїм «спрямуванням» може бути академічною або прикладною. Варто знайти інший термін. Наприклад «направленість». Тому пропоную в цій частині, а також в частині 7 статі 91 Закону України «Про вищу</p>	<p>Не враховано обидві пропозиції. Наразі слово «спрямування» в тексті Закону використовується як загальноживане у двох різних значеннях.</p>

<p>осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; програмні компетентності та результати навчання, які дають право на присудження/присвоєння визначеної освітньою програмою освітньої або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій), форму (форми) атестації здобувачів вищої освіти; перелік освітніх компонентів, їх логічну послідовність; очікуване працевлаштування випускників. У разі, якщо передбачається присвоєння професійної кваліфікації, освітня програма має визначати процедуру її присвоєння відповідно до законодавства та/або професійних стандартів (за наявності).</p>	<p>освіту» використовувати замість слова спрямування, слово направленість.</p>	
<p>2. Заклади вищої освіти (наукові установи) самостійно розробляють і затверджують освітні програми з урахуванням вимог до відповідного рівня вищої освіти, встановлених законодавством, та вимог стандартів вищої освіти. Заклади вищої освіти (наукові установи) можуть самостійно запроваджувати спеціалізації, зокрема предметні спеціальності, види, сфери, що зазначаються при присудженні освітньої кваліфікації особам, які успішно закінчили навчання за відповідними освітніми програмами.</p>		
<p>3. Міждисциплінарні освітні програми можуть створюватись на всіх рівнях вищої освіти в межах міждисциплінарної предметної області, яка повністю або частково охоплює предметні області галузі</p>	<p>Володимир Бахрушин: Друге речення сприймається так, що ОП бере компетентності тільки із стандартів. Але для не міждисциплінарних ОП до вимог стандартів можуть додаватися і власні</p>	<p>Враховано. Пункт 3 статті 9¹ після слова «компетентностей» доповнено словами «, у тому числі». Останнє речення у такій редакції: «До</p>

<p>знань, двох галузей знань або групи спеціальностей однієї або декількох галузей знань, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти. Міждисциплінарні освітні програми забезпечують досягнення визначених ними компетентностей з числа передбачених стандартами вищої освіти спеціальностей (галузей знань), що утворюють міждисциплінарну предметну область, а також набуття компетентностей та результатів навчання відповідних рівня вищої освіти та кваліфікаційного рівня, визначених частиною першою статті 5 цього Закону та Національною рамкою кваліфікацій. До міждисциплінарної предметної області не включаються спеціальності (і галузі знань, до яких вони входять), що передбачають доступ до професій, для яких на відповідному рівні Національної рамки кваліфікацій запроваджене додаткове регулювання.</p>	<p>вимоги. Варто чіткіше визначити таке право для міждисциплінарних ОП (пропозиція - доповнити словами «у тому числі»).</p> <p>Останнє речення зараз сприймається як заборона включати будь-які спеціальності з відповідних галузей.</p>	<p>міждисциплінарної предметної області не включаються спеціальності (і галузі знань, якщо до них входять такі спеціальності), що передбачають доступ до професій, для яких на відповідному рівні Національної рамки кваліфікацій запроваджене додаткове регулювання.».</p>
<p>4. Особи, які здобули вищу освіту за міждисциплінарною освітньою програмою, користуються усіма професійними правами, визначеними законодавством з урахуванням професійної кваліфікації (у разі її присвоєння), та академічними правами, передбаченими для осіб, які здобули освіту такого ж рівня за галузями і спеціальностями, що утворюють міждисциплінарну предметну область, якщо інше не передбачено законодавством.</p>		

<p>5. Звичайний строк навчання за денною (дуальною) формою здобуття вищої освіти за певною освітньою програмою визначається відношенням її обсягу в кредитах ЄКТС та звичайним навчальним навантаженням одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти, встановленим цим Законом. Звичайний строк навчання за іншими, крім денної та дуальної, формами здобуття освіти, визначається закладом вищої освіти і може бути збільшеним до 25 відсотків порівняно із звичайним строком навчання за денною (дуальною) формою здобуття вищої освіти.</p>		
<p>6. Назви освітніх програм в межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, встановлюються стандартами вищої освіти. Назви інших освітніх програм встановлюються закладами вищої освіти і можуть містити ключові слова відповідних спеціальностей (спеціалізації, предметної спеціальності, виду, сфери) або міждисциплінарної предметної області, а також професійної кваліфікації у разі її присвоєння. У назві освітньої програми не можуть використовуватися повністю або частково назви інших галузей знань та спеціальностей, освітніх програм в межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, а також професійних</p>	<p>Харківський національний університет імені О.М. Бекетова: Пропозиція викласти пункт 6 у такій редакції: «6. Назви освітніх програм встановлюються закладами вищої освіти і можуть містити ключові слова відповідних спеціальностей (спеціалізації, предметної спеціальності, виду, сфери) або міждисциплінарної предметної області, а також професійної кваліфікації у разі її присвоєння. У назві освітньої програми не можуть використовуватися повністю або частково назви інших галузей знань та спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, а також професійних кваліфікацій, для яких законодавством</p>	<p>Не враховано. Пропозиція суперечить концепції Закону України «Про вищу освіту» стосовно деталізації стандартів «регульованих» спеціальностей.</p>

<p>кваліфікацій, для яких законодавством передбачено здобуття вищої освіти з іншої спеціальності та/або іншого рівня.</p>	<p>передбачено здобуття вищої освіти з іншої спеціальності та/або іншого рівня.».</p> <p>Норма обмежує автономію ЗВО в частині п.п.1 п.2 ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» (розробляти та реалізовувати освітні програми в межах ліцензованої спеціальності), ускладнює можливість започатковувати освітні програми орієнтовані на потреби реального сектору економіки.</p> <p>Спеціальності з переліку, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, мають різний потенціал з точки зору запровадження міждисциплінарних освітніх програм.</p>	
<p>7. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечити виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності), а також визначити процедури присвоєння професійних кваліфікацій. Освітні програми прикладного спрямування, як правило, передбачають присвоєння випускнику професійної кваліфікації. Освітня програма може передбачати можливість присвоєння декількох додаткових професійних кваліфікацій, що формуються за рахунок її вибіркових складників, за умови, що одному здобувачу за результатами виконання освітньої програми не може бути присвоєно більш, ніж</p>	<p>Андрій Охрیمовський:</p> <p>Слово «спрямування» вже є в Законі України «Про вищу освіту» і використовується в частині 5 статті 5 в зовсім іншому контексті ніж пропонується в змінах.</p> <p>В пропозиціях академічна програма за своїм «спрямуванням» може бути академічною або прикладною. Варто знайти інший термін. Наприклад «направленість».</p> <p>Тому пропоную в цій частині, а також в частині 7 статті 91 Закону України «Про вищу освіту» використовувати замість слова спрямування, слово направленість.</p>	<p>Не враховано (див. вище).</p>

<p>одну додаткову професійну кваліфікацію. Порядок присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням присвоєння основної, додаткової та часткових професійних кваліфікацій.</p>		
<p>8. Заклад вищої освіти може розробляти і впроваджувати для здобувачів вищої освіти короткі освітні програми обсягом до двадцяти п'яти відсотків освітньої програми певного рівня вищої освіти в кредитах ЄКТС, які передбачають присудження/присвоєння часткових освітніх кваліфікацій або часткових освітніх та повних або часткових професійних кваліфікацій. Коротка освітня програма має складатися з освітніх компонентів акредитованих освітніх програм і не потребує окремої акредитації. Результати навчання і часткові освітні кваліфікації, здобуті за короткими освітніми програмами, визнаються закладом вищої освіти в порядку, визначеному вченою радою. Професійні кваліфікації, здобуті за короткими освітніми програмами, присвоюються/підтверджуються і визнаються суб'єктами, уповноваженими на це законодавством.</p>	<p>Володимир Бахрушин: У пункті 8 статті 9¹ після слова «розробляти» виключити слова «і впроваджувати для здобувачів вищої освіти». Впровадження коротких програм лише для здобувачів вищої освіти – це не виправдане обмеження. Відповідно до Закону, здобувачами є особи, які вже здобувають вищу освіту за звичайними програмами. Короткі програми їм непотрібні. Короткі програми можуть бути затребувані насамперед для накопичення кредитів протягом життя та для здобуття додаткових кваліфікацій в освіті дорослих. Але обидві категорії не потрапляють під поняття «здобувач вищої освіти».</p>	<p>Не враховано, бо цей Закон регулює саме освітню діяльність у сфері вищої освіти.</p>
<p>Стаття 10. Стандарти вищої освіти 1. Стандарт вищої освіти - це сукупність</p>		

<p>вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. За рішенням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки для початкового рівня вищої освіти можуть створюватись стандарти вищої освіти за галузями знань.</p>		
<p>2. Стандарти вищої освіти розробляються з урахуванням вимог до відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями (галузями знань).</p>		
<p>3. Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми: 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти (для стандартів третього рівня вищої освіти - обсяг освітньої складової освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми);</p>		
<p>2) опис предметної області;</p>		
<p>3) вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;</p>		
<p>4) перелік обов'язкових компетентностей випускника;</p>		
<p>5) форму (форми) атестації здобувачів вищої освіти;</p>		
<p>б) додаткові вимоги та обмеження при створенні міждисциплінарних освітніх</p>		

<p>програм;</p>		
<p>7) вимоги професійних стандартів, необхідні для здобуття відповідної освітньої кваліфікації (за наявності).</p>		
<p>4. Стандарти вищої освіти спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, додатково визначають назви відповідних освітніх програм та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти за такими програмами, сформульований у термінах програмних результатів навчання, інші вимоги, передбачені в міжнародних договорах або директивах Європейського Союзу чи відповідно до них, можуть містити додаткові вимоги до правил прийому на навчання, зокрема щодо здобутої попередньої освітньої кваліфікації, структури освітньої програми, організації освітнього процесу та атестації здобувачів вищої освіти.</p>		
<p>5. Заклад вищої освіти на підставі відповідної освітньої програми розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.</p> <p>На основі навчального плану у</p>	<p>Київський університет імені Бориса Грінченка:</p> <p>Варто уточнити рівень вищої освіти, для якого визначено обсяг звичайного навчального навантаження одного навчального року за денною (дуальною) формою здобуття освіти, оскільки на третьому (освітньо-науковому) рівні відповідно до п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого</p>	<p>Враховано редакційно.</p> <p>Абзац другий пункту 5 статті 10 після слів «кредитів ЄКТС» доповнено словами та знаками; «для початкового рівня (короткого циклу), першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти».</p>

<p>визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний рік навчання. Індивідуальний навчальний план має передбачати річне навчальне навантаження в обсязі не менше 30 та не більше 80 кредитів ЄКТС і формується з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів, освітньої політики закладу вищої освіти та результатів особистого вибору здобувачем освітніх компонентів в обсязі визначеному навчальним планом з урахуванням вимог цього Закону. Обсяг річного навчального навантаження здобувача вищої освіти, який навчається за державним (регіональним) замовленням, за кошти цільових пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти не може бути меншим, ніж передбачений навчальним планом закладу вищої освіти на відповідний рік навчання. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.</p>	<p>постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами), навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів ЄКТС), а за п. 8 нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки.</p> <p>Пропонуємо після слів 80 кредитів ЄКТС додати «для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти».</p>	
<p>7) самостійно визначати методи оцінювання і мотивування освітніх, мистецьких, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу;</p>		
<p>Стаття 49 Форми здобуття освіти в закладах вищої освіти</p>	<p>Володимир Зелений:</p>	<p>Враховано Слова «Стандарти вищої освіти»</p>

<p>..</p> <p>7. Стандарти вищої освіти та заклади вищої освіти можуть обмежувати перелік допустимих форм здобуття вищої освіти для окремих спеціальностей та освітніх програм.</p>	<p>Перенести вимоги щодо обмеження переліку допустимих форм здобуття вищої освіти для окремих спеціальностей та освітніх програм стандартами вищої освіти до статті 10.</p>	<p>виключено.</p> <p>Статтю 10 доповнено пунктом 2¹ такого змісту: «2¹. Стандарти вищої освіти можуть обмежувати перелік допустимих форм здобуття вищої освіти для окремих спеціальностей та освітніх програм.».</p>
<p>Стаття 62. Права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти</p> <p>1. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти, мають право на:</p> <p>1) вибір форми здобуття освіти з числа запропонованих закладом вищої освіти за відповідними освітніми програмами;</p> <p>...</p> <p>11) участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;</p> <p>.....</p>		
<p>14) участь у діяльності органів громадського самоврядування та колегіальних органів управління закладу вищої освіти та його структурних підрозділів, органів студентського самоврядування;</p>		
<p>15) вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (за винятком обсягу</p>	<p>Харківський національний університет імені О.М. Бекетова:</p> <p>До освітніх компонентів входять також практики, курсові проекти (роботи), кваліфікаційна робота, які не можуть формувати пул варіативної складової, тому у</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Структура варіативної частини визначається навчальним планом і може (але не обов'язково) містити різні типи освітніх компонентів.</p>

<p>обов'язкової практичної підготовки за спеціальностями, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання) у стандартах за якими регламентовано обсяг обов'язкової практичної підготовки. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти навчальні дисципліни, що пропонуються у закладі вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;</p>	<p>цьому випадку більш логічно використовувати термінологію: «вибір навчальних дисциплін».</p> <p>Норму логічно поширити на спеціальності, за якими у стандартах вищої освіти регламентовано обсяг обов'язкової практичної підготовки.</p> <p>Навчальні дисципліни, що пропонуються у закладі вищої освіти – більш широке узагальнення, яке включає і нормативні дисципліни освітніх програм на різних рівнях освіти, і дисципліни каталогу курсів, пропозиції на основі договорів внутрішньої і зовнішньої академічної мобільності, пропозиції закладів-партнерів.</p> <p>Володимир Бахрушин: Пропонується викласти підпункт 15 пункту 1 статті 62 у такій редакції: «15) вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти;».</p> <p>Пропоноване обмеження щодо</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Слова «за винятком обсягу обов'язкової практичної підготовки за спеціальностями, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання» замінено словами «не менш як 10% для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання»)</p>
---	--	--

	<p>«регульованих спеціальностей» є зайвим. Оскільки обов'язкова практична підготовка має бути в обов'язковій частині освітньої програми, а не у вибірковій. Крім того, таке доповнення створює підстави, що інші обов'язкові компоненти є не зовсім обов'язковими.</p> <p>Вадим Захарченко: Так не можна! Стане ще гірше! Справа в тому, що весь інший зміст освіти теж є Обов'язковим!, і саме більшу частину практичної підготовки морські заклади зараз і «вивели» у вибірку частину, намагаючись її «комбінувати» із різних складових, щоб якимось чином «назбирати» необхідні 25% (там «мільйон нюансів»). У 2018 прийшлося дуже багато чого пояснювати інспекторам EMSA (так, щоб вони щось зрозуміли, але «не дуже глибоко» ..). Тільки завдяки такому підходу вдалось «прослизнути» між підходами EMSA та вимогами національної акредитації.</p> <p>Також, слід врахувати, що обсяг Обов'язкової практичної підготовки встановлено у місяцях, а не у кредитах, і чітко вирахувати необхідний обсяг відповідно до запропонованої редакції буде неможливо.</p> <p>Дуже прошу саме таку поправку не вводити! Якщо не можна запровадити просто «зменшену норму вибіркості», як я</p>	<p>Враховано.</p> <p>Підпункт 15 пункту 1 статті 62 викладено у такій редакції: «15) вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою (не менш як 10% для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання) у стандартах за якими регламентовано обсяг обов'язкової практичної підготовки. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти навчальні дисципліни, що пропонуються у закладі вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі</p>
--	---	--

	<p>пропонував, то краще нічого не змінювати.</p> <p>У ситуації, що склалася, бачу тільки 2 варіанти:</p> <p>Варіант 1: У дужках записати як я пропонував раніше (не менш як 10% для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання) або</p> <p>Варіант 2: Нічого не змінювати у чинній редакції (не вносити зміни у цей пункт Закону)!</p>	вищої освіти;».
16) навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти, за умови одночасного навчання тільки за однією освітньою програмою за кошти державного (місцевого) бюджету та тільки за однією освітньою програмою за денною або дуальною формою здобуття освіти;		
17) академічну мобільність, у тому числі міжнародну;		
<p>17⁻¹) зарахування освітніх компонентів і кредитів ЄКТС внаслідок визнання закладом вищої освіти результатів попереднього навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, результатів виконання програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, в інших випадках, передбачених законодавством;</p> <p>....</p> <p>19) зарахування до страхового стажу</p>		

<p>відповідно до <u>Закону України</u> "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" періодів навчання на денній формі здобуття освіти у закладах вищої освіти, аспірантурі, докторантурі, інтернатурі, резидентурі, за умови добровільної сплати страхових внесків;</p>		
<p>29) збільшення або скорочення строку виконання освітньої програми порівняно із звичайним строком навчання за цією освітньою програмою з урахуванням вимог щодо вивчення її обов'язкових компонентів та освітньої політики закладу вищої освіти, зокрема через індивідуальну освітню траєкторію та/або формування індивідуальних навчальних планів на кожний рік навчання. Скорочення строку виконання освітньої програми порівняно із звичайним строком навчання за цією освітньою програмою припускається лише в разі своєчасного та успішного проходження усіх контрольних заходів.</p>	<p>Володимир Бахрушин: Всіх контрольних заходів може бути дуже багато, якщо враховувати заходи поточного контролю. Якщо вже згадувати про контрольні заходи, то варто обмежитися тими, що передбачені безпосередньо освітньою програмою.</p>	<p>Враховано шляхом доповнення підпункту 29 пункту 1 статті 62 після слова «заходів» словами «передбачених освітньою програмою».</p>
<p>2. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти за денною формою здобуття освіти за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, мають право на отримання академічних та соціальних стипендій у встановленому законодавством порядку.</p> <p>3. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти за денною формою здобуття освіти, можуть отримувати інші стипендії, призначені фізичними (юридичними) особами.</p>		

<p>.....</p> <p>9. Здобувачі вищої освіти, які навчаються у закладах вищої освіти за денною формою здобуття освіти, мають право на пільговий проїзд у транспорті у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.</p>		
<p>Стаття 73. Платні послуги у сфері вищої освіти</p> <p>...</p> <p>3. Державні і комунальні заклади вищої освіти мають право надавати додатково платні освітні та інші послуги виключно понад обсяги, встановлені державним стандартом, та поза діяльністю, що фінансується за рахунок коштів відповідних бюджетів.</p> <p>...</p> <p>6. Розмір плати за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти в межах звичайного строку навчання, підвищення кваліфікації, включаючи виготовлення документа про освіту та додатка до нього, а також порядок оплати освітньої послуги (разово, щороку, щосеместрово, щомісяця, за кредити ЄКТС) встановлюються в договорі (контракті), що укладається між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.</p> <p>Типовий договір, що укладається між закладом вищої освіти та фізичною</p>	<p>Володимир Зелений:</p> <p>У тексті Закону України «Про вищу освіту» слова «стандарт освітньої діяльності, державний стандарт» замінити словами «стандарт вищої освіти».</p>	<p>Враховано.</p> <p>У пункті 3 статті 73 слова «державним стандартом» замінено на слова «стандартом вищої освіти», у пункті 1 статті 77 слова «стандартів освітньої діяльності» замінено на слова «стандартів вищої освіти».</p>

<p>(юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу, на звичайний строк навчання, затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.</p>		
<p>7. Розмір плати за весь строк навчання для здобуття відповідного ступеня вищої освіти в межах звичайного строку навчання, підвищення кваліфікації встановлюється закладами вищої освіти в національній валюті.</p> <p>Заклад вищої освіти має право змінювати плату за навчання у порядку, передбаченому договором, не частіше одного разу на рік і (в межах звичайного строку навчання) не більш як на офіційно визначений рівень інфляції за попередній календарний рік.</p> <p>Розмір плати за весь строк навчання в межах звичайного строку навчання та за надання додаткових освітніх послуг, включаючи продовження строку навчання понад звичайний строк навчання, підлягає оприлюдненню у засобах масової інформації, на офіційних веб-сайтах, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб.</p> <p>У випадку скорочення строку навчання розмір оплати за весь строк навчання не переглядається.</p>	<p>Володимир Бахрушин: Перший абзац стосується не економічних аспектів, а оплати в національній валюті. Ця вимога не повинна залежати від строку навчання. Постійні витрати не мають відношення до цього абзацу.</p>	<p>Не враховано. Додаткова робота закладів вищої освіти має бути винагороджена легально.</p>

Закон України «Про освіту»		
Зміст проєкту акта	Пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення проєкту акта	Інформація щодо врахування зауважень
<p>Стаття 1. Основні терміни та їх визначення</p>	<p>Харківський національний університет</p>	<p>Враховано шляхом виключення слів</p>

<p>1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>...</p> <p>9) індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти передбачає вибір здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, видів, форм і темпу здобуття освіти, освітніх компонентів і рівня їх складності;</p>	<p>імені О.М. Бекетова:</p> <p>Рівень освіти - завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій. (п.п.23.п.1 ст.1 ЗУ ВО)</p> <p>Рівень складності освітнього компоненту в межах однієї освітньої програми на певному рівні вищої освіти не може бути варіативним.</p> <p>Враховуючи зазначене, пропонується слова «і рівня їх складності» виключити.</p>	<p>«і рівня їх складності».</p>
--	---	---------------------------------